

Република Србија
Агенција за борбу против корупције
Царице Милице 1
11000 Београд
Директор
Драган Сикимић

Предмет: одговор на допис број: 014-033-00-0103/20-11 од 4.6.2020.

Поводом **објављивања Вашег дописа** број: 014-033-00-0103/20-11 од 4.6.2020. на адреси <http://www.acas.rs/wp-content/uploads/2020/06/Transparentnost-1.pdf> што сте предузели „ради тачног информисања јавности“, као реакцију на објављивање истраживања **“(Не)транспарентност лобирања у Србији – први налази примене Закона”** (у даљем тексту: „Реаговање“), слободни смо да Вам укажемо на следеће:

1. Ваше Реаговање се односи на делове текста из истраживања, које је објављено на адреси https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/TS_-_istra%C5%BEivanje_o_primeni_Zakona_o_lobiranju.pdf. **Тачном информисању јавности**, што наводите да је био разлог објављивања Вашег дописа, **допринели бисте више да сте заинтересованог читаоца такође упутили на текст истраживања**, како би могао да се на најбржи начин увери у основаност Вашег критичког осврта. У вези са тим напомињемо да ћемо на нашој интернет презентацији истовремено објавити и Ваш допис, и наш одговор на њега, те да сматрамо да би било примерено да Агенција учини исто, како би информисање јавности заиста било потпуно.
2. У Реаговању, које смо пажљиво прочитали, нисмо наишли **ни на један случај да оспоравате тачност неког податка или закључка из нашег истраживања**. С друге стране, у том допису наводите мноштво ствари којима се ми уопште нисмо бавили, нити смо намеравали да се бавимо овом приликом. Наиме, као што верујемо да је потпуно јасно сваком иоле пажљивом читаоцу, **у фокусу овог истраживања уопште није било питање „шта је Агенција урадила у вези са применом Закона о лобирању“** (на шта се односи највећи део Вашег Реаговања). Насупрот томе, на самом почетку поглавље „Истраживање о примени Закона“, на страници 4, наводи се следеће: **„Транспарентност Србија истраживала је примену Закона... у институцијама за које се може очекивати да најчешће могу бити изложене лобирању - Влади Србије и министарствима, Народној скупштини и код Председника Републике“**.
3. У Реаговању се на више места осврћете на наше констатације да су прве обуке за лобисте одржане тек у фебруару 2020, односно да је у регистар лобиста уписано три физичка лица. Тако, пишете да „има доста позитивних активности“, и да Агенција „не заслужује“ наше коментаре „тек“ и „свега“. Претпостављамо да је разлог за овакву Вашу реакцију **билонедовољно пажљиво читање**, што је, **у комбинацији са погрешно схваћеном сврхом истраживања**, довело до исхитереног Реаговања. Тако, у Реаговању пишете да је одржавање првих обука тек 6. и 7. фебруара 2020. „последница поштовања процедура за доношење измена и допуна Закона о републичким административним таксама.“ У нашем истраживању, **у оквиру исте реченице** у којој се даје квалификација

да су обуке одржане *тек* у фебруару, објашњава се да је „разлог за то кашњење је био административне природе (измена прописа о административним таксама)“. Другим речима, у Реаговању на наше истраживање, **навели сте потпуно исте разлоге** који су довели до тога да се обуке за потенцијалне лобисте одрже тек у фебруару 2020. Сама квалификација „тек“ је иначе потпуно оправдана, чега сте Ви сигурно свесни, али читаоци Вашег Реаговања можда и нису, па ствар треба разјаснити. Наиме, Закон о лобирању је почео да се примењује одложено - девет месеци након усвајања. Та одложена примена имала је за циљ припрему подзаконских аката и свих актера за почетак примене (у августу 2019). Правилник о програму обуке за лобисту је донет још у јулу 2019. На основу свега тога, јединолично је било очекивати да се обуке одрже одмах по почетку примене Закона, нпр. у септембру 2019. Чињеница да су оне одржане пет месеци касније у потпуности оправдава коришћење израза „тек“. Једнако нам је несхватљиво због чега протестујете због коришћења израза „свега“ када је реч о броју регистрованих лобиста. Ми верујемо да у Србији има много више лица која у пракси (неформално) лобирају или су заинтересовани да то чине у будућности, од троје, колико их се регистровало до краја априла или шесторо, колико се у регистру налази данас. Уосталом, и сами наводите да је фебруарску обуку завршио далеко већи број полазника – њих 44.

4. Начелно се слажемо са тиме да се „преурањеним анализама примене прописа“ не доприноси охрабривању антикорупцијских реформи. Међутим, у овом случају **нема говора о томе да је преурањено сагледавати ефекте** оних одредаба Закона о лобирању које су биле предмет нашег истраживања. Наиме, и пре него што су обучени и регистровани први домаћи лобисти, **сви органи јавне власти** су већ месецима имали **обавезу да воде евиденције о ситуацијама када се њиховим функционерима и запосленима обраћају лица заинтересована** за укидање, доношење или измену неког прописа („нерегистровани лобисти“). Имајући у виду велики број заинтересованих субјеката, прописа који могу бити мета лобирања и органа власти, **било би логично очекивати да се нерегистровани лобисти обраћају органима власти свакодневно**. Закон и Правилник који сте донели, обавезују органе власти да о таквим контактима воде уредну евиденцију. Када се покаже, као што је био случај са нашим истраживањем, да **државни органи који доносе најважније прописе месецима немају евидентиране лобистичке контакте**, сасвим сигурно није преурањено закључити да **у том сегменту примена Закона о лобирању** није обезбеђена. Ово је углавном последица недовољно разрађених законских решења о обавезама органа власти на шта је Транспарентност -Србија указивала Министарству правде и народним посланицима током израде закона.
5. Указали сте нам на пропуст да напоменемо да су поједини делови нашег текста преузети са интернет презентације Агенције и приметили да тако преузети текст „представља 1/3 наше анализе“. У вези са тим истичемо следеће:
 - а. део текста смо заиста пренели, уз скраћења, са странице <http://www.acas.rs/lobiraње/>. Линк ка тој страници већ се налази у једној од фуснота на нашем документу, али није био наведен као извор на страници б. и 7, што смо у међувремену исправили;

- b. текст који смо преузели са сајта Агенције **се у целости састоји од цитата појединих законских одредби**, при чему је само одељак о надлежностима Агенције компилација одредби из разних чланова Закона о лобирању, док остатак текста чине интегрални или незнатно модификовани (нпр. у наслову) чланови Закона о лобирању (2, 3, 5, 12 и други);
- c. коментар да текст који је преузет са сајта Агенције „представља 1/3 наше анализе“ је нетачан, а чини се и да је злонамеран. Наиме, као што је сасвим јасно већ из самог садржаја документа који смо објавили под називом „(Не)транспарентност лобирања у Србији – први налази примене Закона“¹, **налази истраживања (анализе) наведени су искључиво** на страницама 4. и 5, односно **под насловом „Истраживање о примени Закона“**. Остатак текста чине наш увод у којем говоримо о процесу усвајања Закона о лобирању и општој оцени његовог квалитета, а затим и цитати појединих одредаба Закона (преузети са сајта Агенције), који имају искључиво за циљ упознавање мање информисаног читаоца са основним појмовима из овог закона.

С поштовањем,

За Транспарентност Србија

Програмски директор

Немања Ненадић

Београд, 6. јун 2020.

¹[https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/TS -
istra%C5%BEivanje_o_primeni_Zakona_o_lobiranju.pdf](https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/TS_-_istra%C5%BEivanje_o_primeni_Zakona_o_lobiranju.pdf)